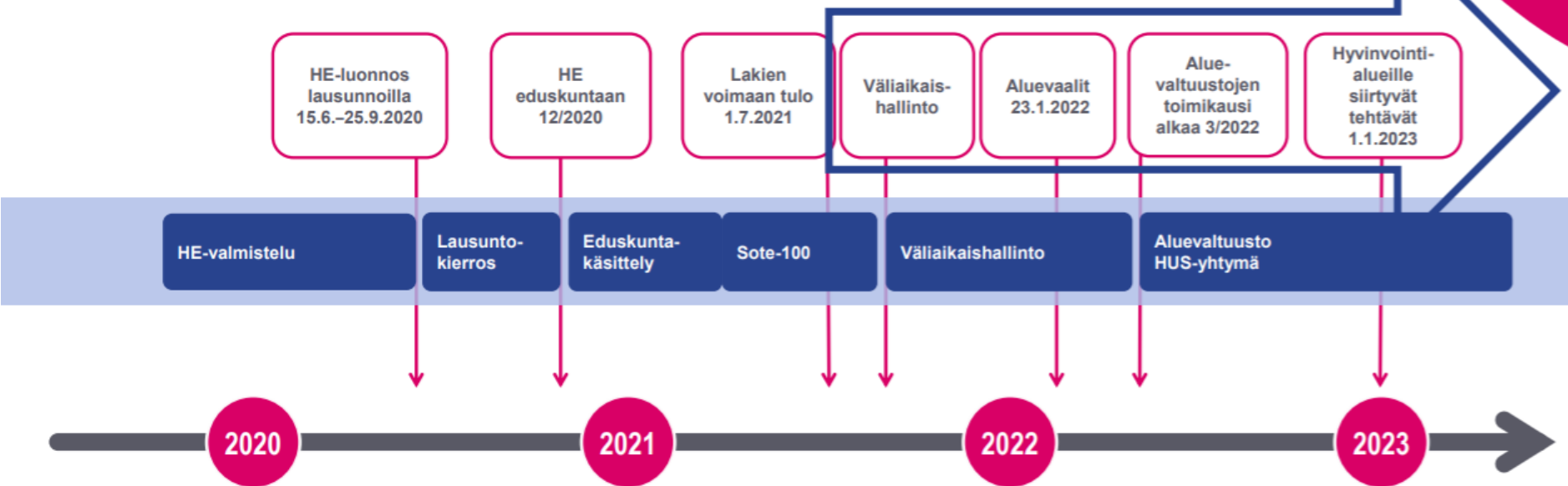

Sote-uudistus ja sen yhteydet liikuntaan

Keski-Suomen Liikunta-verkosto 9.6.2022

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Palvelujen
kehittäminen

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman kehittämishankkeet 2020–2022

Rakennemuutostusta koskevat kehittämishankkeet 2020–2021

Muut kehittämishankkeet 2020–2022

Toimeenpanon kansallinen organisointi (1.9.2021 alkaen)

Sote-ministerityöryhmä

pj. perhe- ja peruspalveluministeri Kiuru, STM

Sote-uudistuksen johtoryhmä

pj. Osastopäällikkö Hakari, STM

Toimeenpanon koordinaatioryhmä

Ministeriöiden toimeenpanon koordinaatio ja viestintä
pj. Hakari STM

STM:n ja hallinnonalan toimeenpano

VM:n ja hallinnonalan toimeenpano

SM:n ja hallinnonalan toimeenpano

OM aluevaalien toimeenpano

Toimeenpanon vastuuhenkilöverkosto

pj. Hakari, STM

Valmisteluryhmät

Hallinto, talous ja tukipalvelut
pj. Ahonen, VM

Johtaminen ja osaaminen
pj. Kuopila, STM

Palvelujen järjestäminen
pj. Pöyhönen, STM

Yhdyspinnat
pj. Hätönen, STM

ICT
pj. Saario, STM

Muut verkostot ja valmisteluryhmät

Ohjelmat ja hankkeet mm.
Tulevaisuuden sote-keskus, Toivo-ohjelma

KT:n toimeenpanon tuki

Toimeenpanon sidosryhmäverkosto
pj. Hakari, STM

Henkilöstöfoorumi
pj. Ojanen, VM

Toimeenpanon kuntaverkosto
pj. Kuntaliitto

Kuntaliiton muutostuki

Valmistelun yhdyspintatyö

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteiseksi tehtäväksi
muodostuvat palvelut - palveluketjut

Valmisteluryhmän yhdyspintatyö siltaa tekemistä kohti tulevia yhteistyön verkostoja

Yhdyspinnoilla tarkoitetaan toimintoja, jossa eri tehtävissä sekä mahdollisesti eri organisaatioissa tai organisaatioiden osissa toimivat ammattilaiset työskentelevät yhdessä loppuasiakkaan hyvinvoinnin edistämiseksi. Tavoiteltuun lopputulokseen päästään yhdyspintakysymysten eri osapuolten yhteisellä tavoitteellisella toiminnalla.

VISIO 2023

Toimivat yhdyspinnat ja vaikuttavat palvelut – asukkaan parhaaksi

ARVOT

1	2	3	4
Asukaslähtöisyys	Luottamus ja sitoutuminen	Vaikuttavuusperustaisuus	Toiminnallinen integraatio
Yhteinen päämäärä asukkaan parhaaksi	Tahtoa ja panostusta yhteisiin vastuisiin	Tietoperustaisuus kaikessa toiminnassa	Poikkisektoraalinen yhteistyö ja ammatillinen tuki

TAVOITTEET

Suunnittelu	Toimeenpano		Käynnistys
2021 → Vapaaehtoinen valmistelutyö	07/2021 → VATE	03/2022 → Aluevaltuusto	1.1.2023 Hyvinvointialueet aloittavat
Luoda selkeä ymmärrys valmisteltavista tehtävistä, vastuista ja rooleista sekä aikataulusta yhdyspintatyön näkökulmasta.	Toteuttaa tehtävät, valmistella rakenteet ja täsmentää roolit kohti hyvinvointialueiden käynnistämistä yhdessä yhdyspintapalveluiden toimijoiden kanssa.		Yhdyspintatyöhön liittyvät toimijat toteuttavat tehtäviään vastuualueittain, mutta tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Sote-uudistus

OKM-keskeistä sote-uudistuksessa: yhdyspintatyö, oppilashuolto, johtaminen & osaaminen

- Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoimi säilyvät kunnan tehtävinä muiden nykyisten sivistys/perustehtävien kanssa.
- Kuntien nykyiset poikkihallinnolliset yhteistyökäytännöt tulee saada jatkumaan: kuntien hyvinvoinnin edistämisen ja hyvinvointialueen yhteistyön tulee toimia saumattomasti.
- **Liikuntaneuvonta** on osa elintapaohjausta, jonka vahva poikkihallinnollinen, monialainen työote kunnan liikuntatoimen ja terveydenhuollon välillä tulee turvata uusissa rakenteissa. Myös soveltava liikunta (erityisliikunta) varmistettava yhdyspintatehtävissä.
- Oppilas- ja opiskelijahuolto: Yhteisöllisen oppilas- ja opiskelijahuollon turvaaminen.
- Kulttuurineuvonnan ja kulttuurihyvinvointityön juurruttaminen uusiin rakenteisiin.
- Nuorisolain mukainen monialainen yhteistyö: kuntien ohjaus- ja palveluverkostojen toiminta turvattava uudistuksessa. Nuorten työpajatoiminta vaatii erityistä panostusta muutosvalmisteluissa. Nuorten osallisuus.

Liikuntaneuvonnan palveluketjut osana elintapaohjausta uusissa sote-rakenteissa

- Työryhmä asetettu toimikaudeksi 10.9.2021-30.10.2022.
- Työryhmän tehtävänä varmistaa hyvinvointialueiden ja kuntien tehtävien väliseen yhdyspintaan muodostuvien palvelujen/palveluketjujen toimivuus tulevissa rakenteissa.
- Tavoitteena tuottaa ohjeistusta kunnille ja tukea kuntien valmistelutyötä. Tavoitteena varmistaa saumaton liikuntaneuvonnan yhdyspinta, soveltavan liikunnan yhdyspintatehtäviä ja Move!-mittausten toimivuus uusissa rakenteissa.
- Huomioitavaksi, että liikunta ja liikuntatehtävät säilyvät kunnan tehtävinä (liikuntalaki 390/2015) ja OKM ohjaa kuntien toimintaa.
- Työryhmä: pj Sari Virta (OKM), sihteerit Mari Miettinen (STM) ja Sari Kivimäki (Liikkuva Aikuinen-ohjelma). Jäsenet: Kuntaliitto, THL, UKK-instituutti, Soveli ry, OK, Paralympiakomitea, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä, Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus-hanke, EKSOTE, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Nurmijärven kunta.
- Työskentely: kuntakuulemiset, työpajat. Ohjeistus kunnille 6/2022.

Liikuntaneuvonta yhdyspinnoilla -ohjeistus

Sisällysluettelo

▪ Johdanto	3	▪ Liikuntaneuvonnan mittarit	19
▪ Liikuntaneuvonnan määritelmä	4	▪ Liikuntaneuvonnan todentaminen ja vaikuttavuustieto	20
▪ Liikuntaneuvonnan nykytila	5	▪ Liikuntaneuvonnan vaikutukset ja vaikuttavuus yhdyspinnalla*	21
▪ Liikuntaneuvonnan edistämisen taustalla	6	▪ Mitä muutoksia sote-uudistus tuo toimintaympäristöön?	22
▪ Liikuntaneuvontaa ohjaavia suosituksia	7	▪ Liikuntaneuvonnan yhdyspinnat	23
Liikuntaneuvonta osana elintapaohjausta uusissa sote-rakenteissa	8	▪ Järjestöjen rooli liikuntaneuvonnan palveluketjussa	24
▪ Liikuntaneuvonta osana elintapaohjausta 2023	9	▪ Yritysten rooli liikunnan palveluketjussa	25
▪ Liikuntaneuvonta osana elintapaohjausta yhdyspinnalla*	10	▪ Yhdyspintaan sijoittuvan toiminnan johtaminen	26
▪ Ohjautumisen reitit liikuntaneuvontaan	11	▪ Soveltavan liikunnan yhdyspinta-asiat	27-28
▪ Liikuntaneuvonnan palveluketju yhdyspinnassa*	12	▪ Soveltavan liikunnan toimintakenttä	29
▪ Liikuntaneuvojalle tärkeitä ominaisuuksia	13	▪ Move! –mittauksista liikuntaneuvontaan	30
▪ Liikuntaneuvojan toiminta yhdyspinnalla*	14	▪ Mitä Move!-asioita kuuluu eri tahoille	31
▪ Liikuntaneuvonnan kirjaaminen järjestelmiin	15-16	▪ Liikuntaneuvonnan tausta-aineistoa	33
▪ Liikuntaneuvonnan kirjaaminen ja tilastointi yhdyspinnalla*	17	▪ Linkit tausta-aineistoon	34
▪ Liikuntaneuvonnan arviointi	18	▪ Työryhmän kokoonpano	35

* Koostedia kustakin teemasta

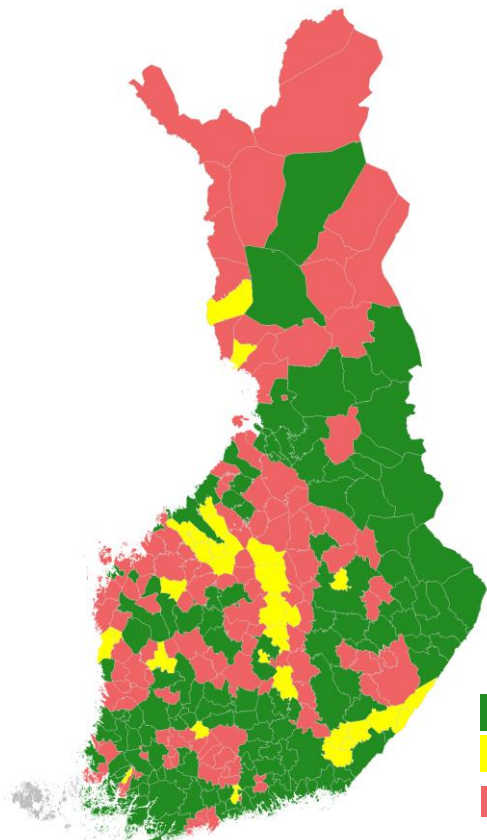
Liikuntaneuvonnan nykytila

Liikuntaneuvonnan koordinointi nyt

1. Liikuntapalvelut n. 75%
2. Terveystoimi n. 25%

Liikuntaneuvojina toimivat

- kunnan liikuntapalveluiden liikuntaneuvoja/t
- usean kunnan liikuntapalveluiden yhteinen neuvoja
- terveystoimen liikuntaneuvoja tai elintapaohjaaja
- usean kunnan terveystoimen yhteinen liikuntaneuvoja tai elintapaohjaaja

- = Vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta (135 kpl = 46 %)
- = Poikkihallinnollinen liikuntaneuvontahanke (33 kpl) = 11 %
- = Ei poikkihallinnollista liikuntaneuvontaa (125 kpl = 43 %)

Lähde: Liikkuva aikuinen, Liikuntaneuvonnan tila 2021

Ohjautumisen reitit liikuntaneuvontaan

Liikuntaneuvonta koko elämänkaarella

Lapset ja nuoret

Opiskelijat

Työikäiset

Ikäntyneet

Sosiaali- ja terveydenhuolto

- Kouluterveydenhuolto ja Move! -mittaukset
- Neuvola
- Sosiaalipalvelut
- Perhekeskukset

- Opiskelija-terveydenhuolto
- Sosiaalipalvelut

- Terveystarkastukset ja muut vastaanottokäynnit
- Sosiaalipalvelut
- Työterveyshuolto

- Ikäkausitarkastukset
- Seniori-info
- Ennaltaehkäisevät kotikäynnit ja palveluohjaus
- Kotihoito

Otetaan liikkuminen puheeksi ja ohjataan liikuntaneuvontaan!

Muut

Nuorisopalvelut
Järjestöt

Yhteisöllinen opiskeluhoito
Järjestöt

Työllisyyspalvelut
Järjestöt
Liikkujan Apteekit

Järjestöt
Liikkujan Apteekit

Ammattilaisen ohjauksella askeleita arkeen!

Kunnan liikuntaneuvonta
tai hyvinvointialueen liikuntaneuvonta osana elintapaohjausta

Liikunnallinen elämäntapa tavaksi!

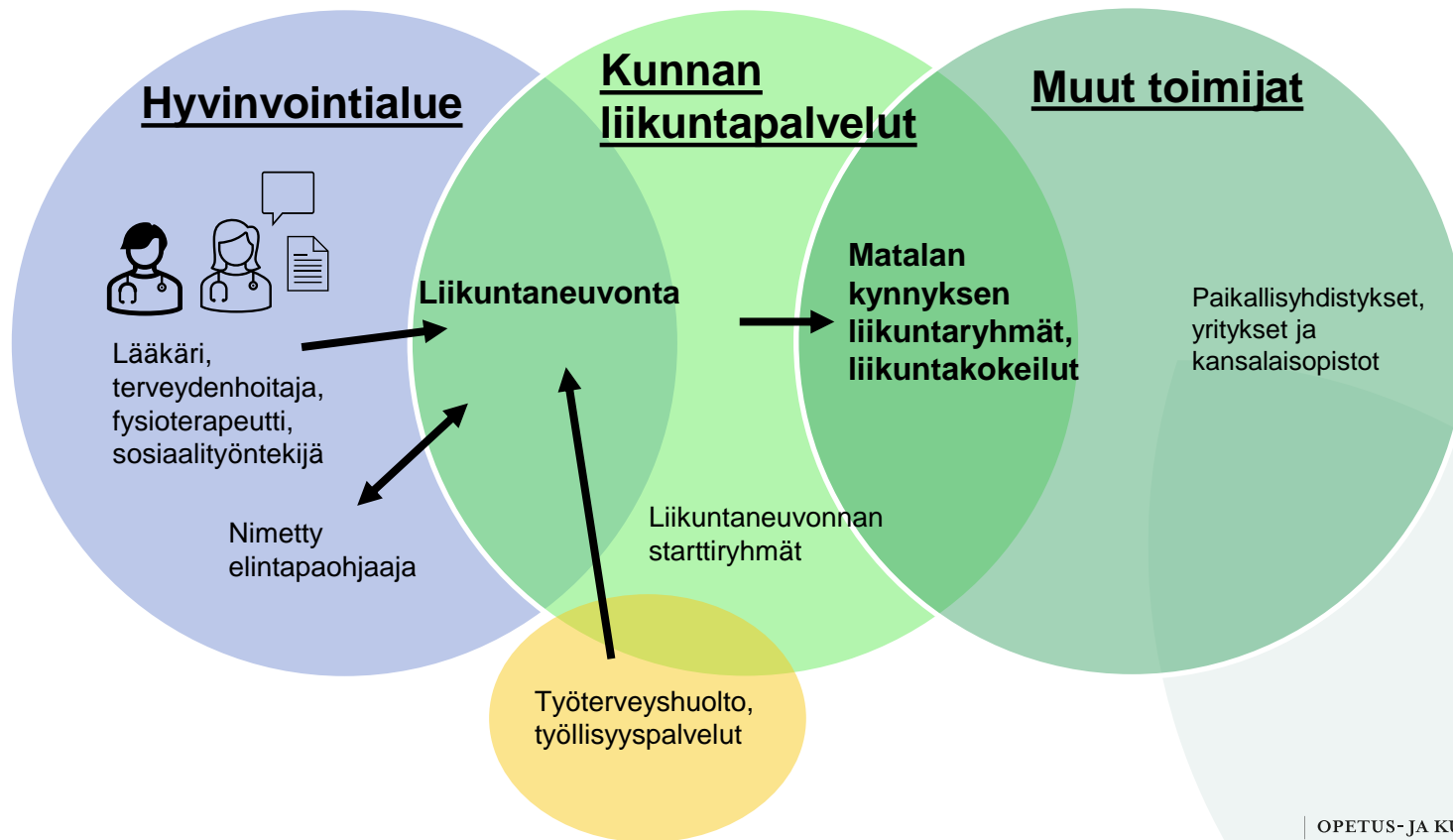

Omatoiminen liikkuminen

Ohjattu liikunta

Kunta, paikallisyhdistykset, kansalaisopistot, yritykset

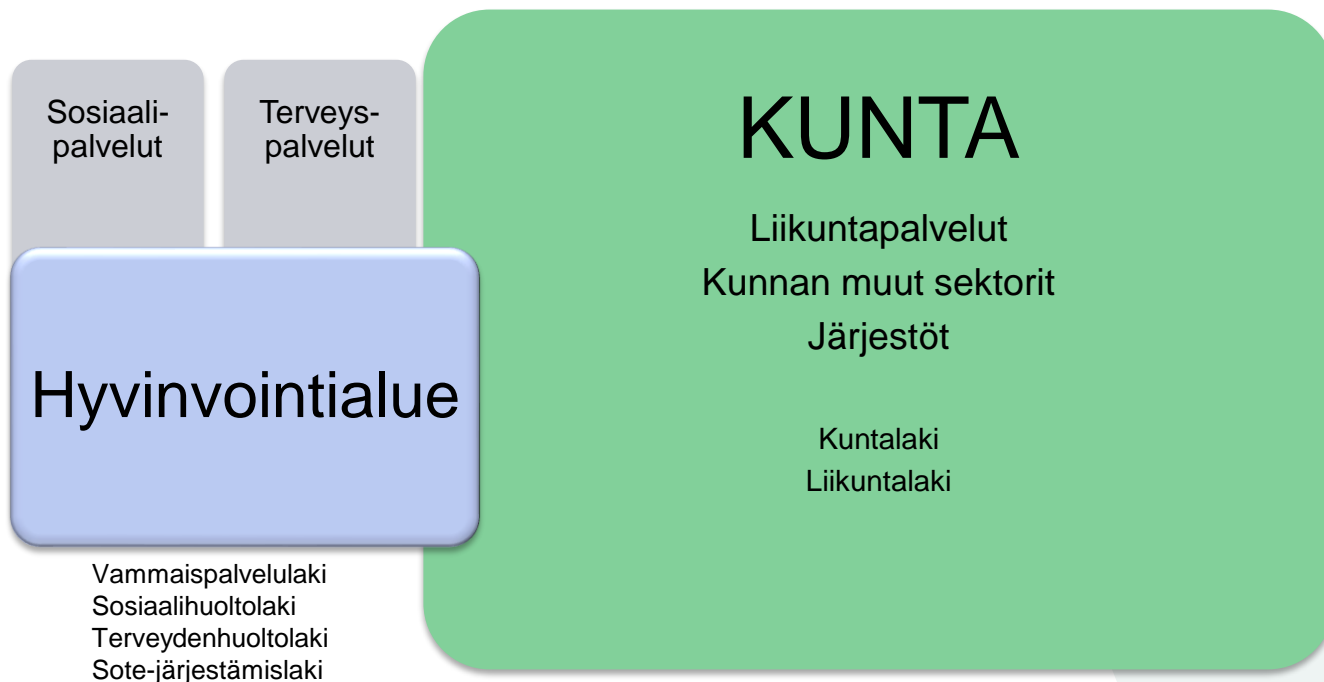
Liikuntaneuvonnan yhdyspinnat

Yhdyspintaan sijoittuvan toiminnan johtaminen

- Kunta vastaa asukkaidensa hyvinvoinnista ja terveydestä. Liikunta säilyy kunnan tehtävänä ja näin ollen kunta tuottaa liikuntapalveluja ja mahdollistaa kuntalaisten liikkumista.
- Kunnan liikuntapalvelut koordinoi ja johtaa liikuntaneuvontaa sekä liikuntaneuvonnan palveluketjua jatkossakin. Olennaista on sopia yhdyspintaan sijoittuvan toiminnan vastuut ja roolit selkeiksi kunnan ja hyvinvointialueen välillä.
- Kunnan tulee tietää, kenen kanssa asiasta sovitaan. Hyvinvointialueiden organisoituminen ja johtaminen vaihtelee alueittain, joten kukin kunta joutuu selvittämään oman hyvinvointialueensa yhteyshenkilön/yhteystahon.
- Kunta tekee hyvinvointialueen kanssa kumppanuussopimuksen. Liikuntaneuvojalla tulee olla hyvinvointialueella (työntekijä) vastinpari.
- Kunnan tulee organisoida hyvinvoinnin ja terveyden (hyte) edistämistyönsä uudelleen. Kunnassa tulee olla poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.
- Liikuntaneuvonnan lisäksi yhdyspintaan sijoittuu soveltavan liikunnan palveluja ja Move!-mittaukseen liittyviä osia.

Soveltavan liikunnan toimintakenttä

YK:n vammaissopimus

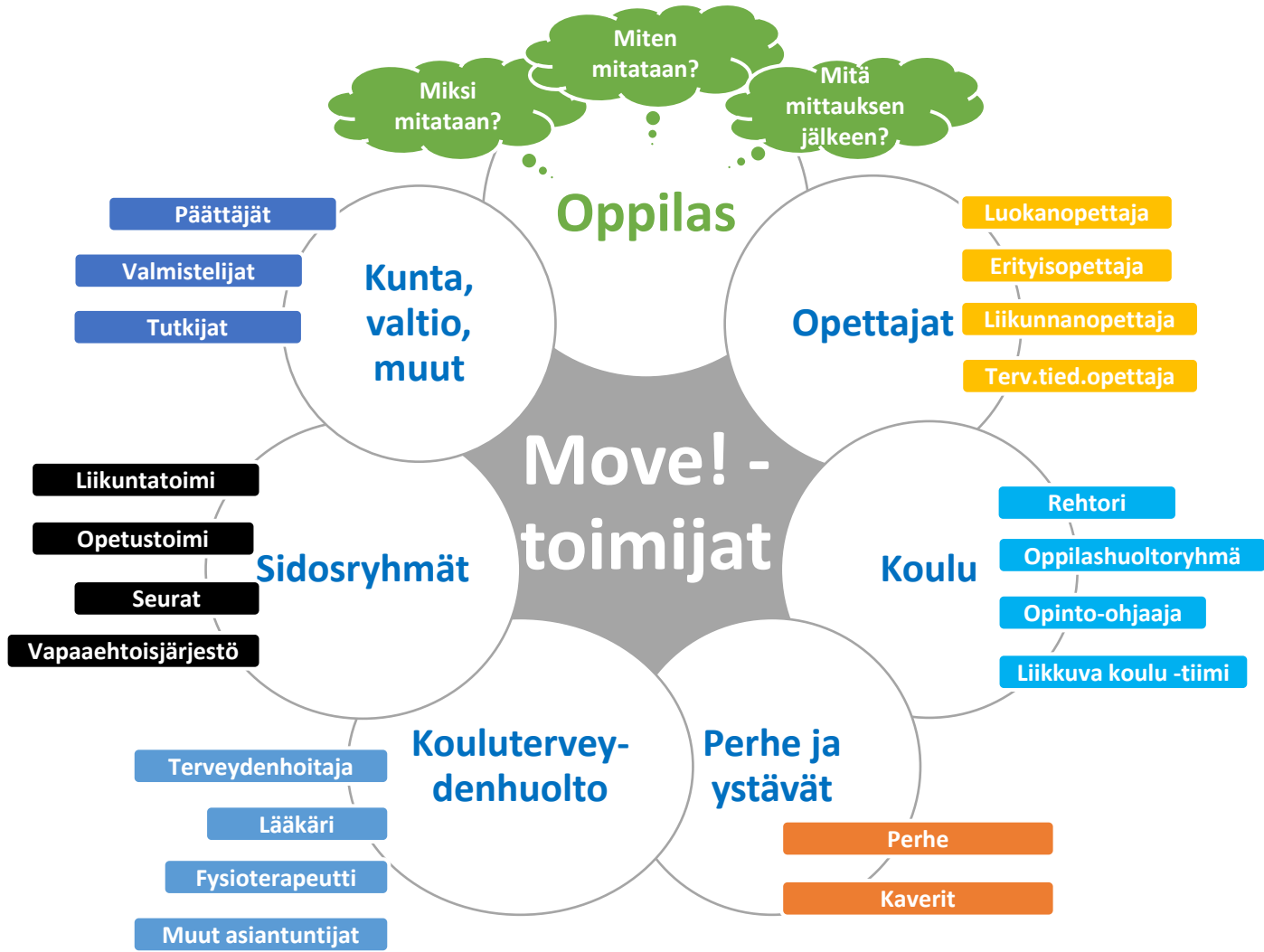
Soveltavan liikunnan yhdyspinta-asiat

Yhdessä kunnan ja hyvinvointialueen välillä sovittavia asioita ovat ainakin:

- Tukipalvelut (kuljetukset, liikuntavälineet, apuvälineet, avustajien kustannukset)
- Esteettömyys ja saavutettavuus-asiat (kunta & hyvinvointialue)
- Kuntoutuksen liikuntaryhmät ja muut yhteistyöryhmät
- Tilojen (yhteis)käyttö
- Liikuntaetuuksien myöntäminen & kustannusten jako
- Järjestöyhteistyö ja tähän liittyen myös asiakkaiden ohjaus kolmannen sektorin toiminnan pariin
- Viestintä asiakkaan suuntaan, tiedonkulun varmistaminen viranomaisten ja palveluista vastaavien välillä
- Riittävät henkilöstöressurssit ja osaaminen (koulutus)

Tärkeää on, että toimintatavat ja työnjako liikuntapalveluiden ja hyvinvointialueen kesken on selkeä.

Kiitos!

Ylitarkastaja Sari Virta
sari.virta@gov.fi